

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

21. června 2018*

„Řízení o předběžné otázce – Soudní spolupráce v občanských věcech – Nařízení (EU) 650/2012 –
Článek 4 – Obecná příslušnost soudu členského státu k rozhodování o dědictví jako o celku –
Vnitrostátní právní úprava mezinárodní příslušnosti pro vydávání vnitrostátních dědických osvědčení –
Evropské dědické osvědčení“

Ve věci C-20/17,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Kammergericht Berlin (vrchní zemský soud v Berlíně, Německo) ze dne 10. ledna 2017, došlým Soudnímu dvoru dne 18. ledna 2017, v řízení zahájeném na návrh

Vincenta Pierra Oberleho,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení M. Ilešič, předseda senátu, A. Tizzano, místopředseda Soudního dvora, vykonávající funkci soudce druhého senátu, C. Toader (zpravodajka), A. Prechal a E. Jarašiūnas, soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

vedoucí soudní kanceláře: V. Giacobbo-Peyronnel, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 23. listopadu 2017,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za německou vládu M. Hellmannem, T. Henzem a E. Lankenauem, jako zmocněnci,
- za francouzskou vládu E. Armoët, jako zmocněnkyní,
- za polskou vládu B. Majczynou a M. Nowakem, jakož i S. Žyrek, jako zmocněnci,
- za portugalskou vládu L. Inez Fernandesem a M. Figueiredem, jakož i M. Carvalho, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi M. Wilderspinem a M. Heller, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 22. února 2018,

vydává tento

* Jednací jazyk: němčina.

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení (Úř. věst. 2012, L 201, s. 107).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci řízení zahájeného na návrh Vincenta Pierra Oberleho u Amtsgericht Schöneberg (obvodní soud pro Schöneberg, Německo) za účelem získání vnitrostátního dědického osvědčení po smrti jeho otce, francouzského státního příslušníka, jehož poslední místo obvyklého pobytu se nacházelo ve Francii.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Body 7 až 9, 27, 32, 34, 59 a 67 nařízení č. 650/2012 zní:
 - „7) Je třeba usnadnit řádné fungování vnitřního trhu odstraněním překážek volného pohybu osobám, které se v současnosti potýkají s obtížemi při uplatňování svých práv v souvislosti s dědictvím, jež má přeshraniční dopady. V evropském prostoru práva musí být občanům umožněno předem uspořádat své dědictví. Práva dědiců a odkazovníků, dalších osob zůstaviteli blízkých a věřitelů zůstavitele musí být účinným způsobem zaručena.
 - 8) Toto nařízení by za účelem dosažení uvedených cílů mělo shromáždit pravidla o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání – nebo případně přijímání – vykonatelnosti a výkonu rozhodnutí, veřejných listin a soudních smírů a o vytvoření evropského dědického osvědčení.
 - 9) Do oblasti působnosti tohoto nařízení by měly spadat veškeré občanskoprávní aspekty dědění majetku zůstavitele, konkrétně pak veškeré způsoby přechodu majetku, práv a závazků z důvodu smrti, ať už se jedná o přechod jako projev vůle na základě poručení pro případ smrti, nebo přechod na základě dědění ze zákona.
- [...]
- 27) Pravidla tohoto nařízení jsou navržena tak, aby zajistila, že orgán projednávající dědictví bude ve většině případů používat své vlastní právo. [...]
- [...]
- 32) Za účelem usnadnění situace dědiců a odkazovníků s obvyklým pobytem v jiném členském státě, než ve kterém se o dědictví rozhoduje nebo bude rozhodovat, by toto nařízení mělo umožnit každé osobě, jež má dle práva rozhodného pro dědění právo učinit prohlášení ohledně přijetí či odmítnutí dědictví, odkazu nebo povinného podílu nebo ohledně omezení své odpovědnosti za dluhy váznoucí na dědictví, aby tato prohlášení učinila formou stanovenou právem členského státu, v němž má obvyklý pobyt, a před soudy tohoto členského státu. To by nemělo bránit tomu, aby taková prohlášení byla učiněna před jinými orgány v daném členském státě, jež jsou příslušné přijímat prohlášení podle vnitrostátního práva. Osoby, jež se rozhodnou využít možnosti učinit prohlášení v členském státě svého obvyklého pobytu, by měly samy uvědomit soud nebo orgán, jenž o dědictví rozhoduje nebo rozhodovat bude, o existenci takových prohlášení, a to ve lhůtě stanovené právem rozhodným pro dědění.

[...]

- 34) V zájmu hladkého fungování spravedlnosti by v různých členských státech neměla být vydávána vzájemně neslučitelná rozhodnutí. Za tímto účelem by toho nařízení mělo stanovit obecná procesní pravidla podobná těm, jež jsou obsažena v jiných nástrojích Unie v oblasti justiční spolupráce v občanských věcech.

[...]

- 59) S ohledem na obecný cíl tohoto nařízení, kterým je vzájemné uznávání rozhodnutí vydaných v členských státech v oblasti dědění, bez ohledu na to, zda byla tato rozhodnutí vydána ve sporných nebo nesporných řízeních, by toto nařízení mělo stanovit pravidla pro uznávání, vykonatelnost a výkon rozhodnutí podobná těm, jež jsou obsažena v jiných unijních předpisech pro oblast justiční spolupráce v občanských věcech.

[...]

- 67) Rychlé, usnadněné a účinné vypořádání dědictví s přeshraničními dopady v Unii vyžaduje, aby dědicové, odkazovníci, vykonavatelé dědictví či správci pozůstalosti měli možnost snadno prokázat své postavení nebo práva a pravomoci v jiném členském státě, například v členském státě, kde se nachází majetek, který je předmětem dědictví. To by jim mělo toto nařízení umožnit ustanovením o vytvoření jednotného osvědčení, evropského dědického osvědčení [...], jež se bude vydávat pro použití v jiném členském státě. Aby byla dodržena zásada subsidiarity, toto osvědčení by nemělo nahradit vnitrostátní dokumenty, jež mohou pro podobné účely existovat v členských státech.“

- 4 Článek 1 odst. 1 uvedeného nařízení stanoví:

„Toto nařízení se použije na dědění majetku zemřelých osob. Nepoužije se na daňové, celní či správní věci.“

- 5 Článek 1 odst. 2 uvedeného nařízení vyjmenovává otázky vyloučené z jeho působnosti.

- 6 Článek 2 téhož nařízení zní takto:

„Toto nařízení se nedotýká pravomoci orgánů členských států zabývat se dědickými věcmi.“

- 7 Článek 3 odst. 1 písm. a) a g) nařízení č. 650/2012 stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

- a) ‚dědění‘ dědění majetku zemřelé osoby, které zahrnuje jakoukoli formu přechodu majetku, práv a závazků z důvodu smrti, ať již se jedná o přechod jako projev vůle v pořízení pro případ smrti, nebo o přechod na základě dědění ze zákona;

[...]

- g) ‚rozhodnutím‘ každé rozhodnutí v dědických věcech vydané soudem členského státu bez ohledu na to, jak je toto rozhodnutí označeno, včetně rozhodnutí o nákladech řízení vydaného soudním úředníkem;

[...]“

8 Článek 3 odst. 2 první pododstavec definuje pojem „soud“ takto:

„Pro účely tohoto nařízení se ‚soudem‘ rozumějí veškeré soudní orgány a všechny ostatní orgány a právní odborníci s pravomocí v dědických věcech, kteří vykonávají soudní funkce nebo jednají na základě zmocnění soudním orgánem nebo pod dohledem soudního orgánu, jestliže tyto ostatní orgány a právní odborníci nabízejí záruky nestrannosti a práva všech stran být vyslechnut a jestliže jejich rozhodnutí vydaná podle práva členského státu, v němž působí:

- a) mohou být napadena před soudním orgánem nebo jím přezkoumána; a
- b) mají obdobnou sílu a účinky jako rozhodnutí soudního orgánu v téže věci.“

9 Kapitola II uvedeného nařízení, nadepsaná „Příslušnost“, obsahuje zejména jeho články 4, 13, a 15.

10 Článek 4 téhož nařízení, nadepsaný „Obecná příslušnost“, stanoví:

„Soudy členského státu, na jehož území měl zůstavitel obvyklý pobyt v době smrti, jsou příslušné rozhodovat o dědictví jako o celku.“

11 Článek 13 nařízení č. 650/2012 stanoví:

„Vedle soudu, který je příslušný k rozhodování o dědictví podle tohoto nařízení, jsou i soudy členského státu, kde má obvyklý pobyt osoba, jež podle práva rozhodného pro dědění může před soudem učinit prohlášení týkající se přijetí či odmítnutí dědictví, odkazu či povinného podílu nebo prohlášení za účelem omezení odpovědnosti takové osoby, pokud jde o závazky pozůstalosti, příslušné k přijetí takových prohlášení, pokud tato prohlášení mohou být učiněna před soudem podle práva tohoto členského státu.“

12 Článek 15 uvedeného nařízení zní takto:

„Pokud je u soudu některého členského státu zahájeno řízení v dědické věci, k níž není příslušný podle tohoto nařízení, prohlásí tento soud z vlastního podnětu svou nepřislušnost.“

13 Podle čl. 21 odst. 1 uvedeného nařízení:

„Nestanoví-li toto nařízení jinak, je rozhodným právem pro dědění jako celek právo státu, ve kterém měl zůstavitel svůj obvyklý pobyt v době smrti.“

14 Článek 23 odst. 1 téhož nařízení stanoví:

„Právem určeným podle článku 21 nebo článku 22 se řídí dědictví jako celek.“

15 Podle čl. 62 odst. 2 a 3 nařízení č. 650/2012:

„2. Použití [evropského dědického] osvědčení není povinné.

3. [Evropské dědické] osvědčení nenahrazuje vnitrostátní dokumenty používané v členských státech pro obdobné účely. Osvědčení, které již bylo vydáno za účelem použití v jiném členském státě, nicméně vyvolává účinky uvedené v článku 69 i v členském státě, jehož orgány je vydaly v souladu s touto kapitolou.“

16 Článek 64 uvedeného nařízení stanoví:

„[Evropské dědické] osvědčení se vydává v členském státě, jehož soudy jsou příslušné podle článků 4, 7, 10 nebo 11 [...]“

Německé právo

17 Podle § 105 Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit (zákon o řízení v rodinných a nesporných věcech, dále jen „FamFG“), ve znění ze dne 17. prosince 2008 (BGBl., 2008 I, s. 2586):

„V ostatních řízeních podle tohoto zákona jsou příslušné německé soudy, pokud je místně příslušný německý soud.“

18 Místní příslušnost ve věcech dědictví se určuje v rámci německého práva podle § 343 FamFG. Toto ustanovení ve znění Gesetz zum Internationalen Erbrecht und zur Änderung von Vorschriften zum Erbschein sowie zur Änderung sonstiger Vorschriften (zákon o mezinárodním dědickém právu, o změně ustanovení o dědickém osvědčení a o změně dalších ustanovení) ze dne 29. června 2015 (BGBl. 2015 I, s. 1042), který nabyl účinnosti dne 17. srpna 2015, zní následovně:

„1. Místně příslušný je soud, v jehož obvodě měl zůstavitel v okamžiku smrti svůj obvyklý pobyt.

2. Neměl-li zůstavitel v okamžiku své smrti obvyklý pobyt v tuzemsku, je příslušný soud, v jehož obvodě měl zůstavitel svůj poslední obvyklý pobyt v tuzemsku.

3. Není-li dána příslušnost podle odstavce 1 a 2, je příslušný [Amtsgericht Schöneberg (obvodní soud pro Schöneberg)] v Berlíně, pokud je zůstavitel německým státním příslušníkem nebo se pozůstalost nachází v tuzemsku.

[...]“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

19 Adrien Théodore Oberle (dále jen „zůstavitel“), francouzský státní příslušník, který měl poslední obvyklý pobyt ve Francii, zemřel dne 28. listopadu 2015, aniž pořídil závěť. Zůstavitel po sobě zanechal dva syny, Vincenta Pierra (dále jen „V. P. Oberle“) a jeho bratra; manželka zůstavitele zemřela dříve než zůstavitel. Majetek tvořící pozůstalost se nachází ve Francii a v Německu

20 Na žádost V. P. Oberlea tribunal d'instance de Saint-Avold (soud prvního stupně v Saint-Avold, Francie) dne 8. března 2016 vydal vnitrostátní dědické osvědčení potvrzující, že V. P. Oberle a jeho bratr dědí každý polovinu pozůstalosti.

21 V. P. Oberle požádal Amtsgericht Schöneberg (obvodní soud pro Schöneberg, Berlín, Německo) o vydání vnitrostátního dědického osvědčení omezeného na pozůstalost nacházející se v Německu, které mělo potvrzovat, že na základě francouzského práva V. P. Oberle a jeho bratr dědí po zůstaviteli každý polovinu pozůstalosti.

22 Amtsgericht Schöneberg (obvodní soud pro Schöneberg) provedl ověření příslušnosti v souladu s článkem 15 nařízení č. 650/2012 a rozhodnutími ze dne 17. a 28. listopadu 2016 konstatoval, že není příslušný rozhodovat o uvedené žádosti, neboť ustanovení § 105 a § 343 odst. 3 FamFG nelze

uplatňovat za účelem určení mezinárodní příslušnosti, aniž by byl porušen článek 4 nařízení č. 650/2012, podle kterého jsou k rozhodování o dědictví jako celku příslušné soudy členského státu, v němž měl zůstavitel v době smrti poslední obvyklý pobyt.

- 23 Proti uvedenému rozhodnutí podal V.P. Oberle opravný prostředek k předkládajícímu soudu, Kammergericht Berlin (vrchní zemský soud v Berlíně, Německo).
- 24 Předkládající soud má za to, že Amtsgericht Schöneberg (obvodní soud pro Schöneberg) je mezinárodně příslušný k vydání dědického osvědčení s omezenou působností, které požadoval V.P. Oberle, z důvodu přítomnosti pozůstalosti na německém území, a to v souladu s podmínkou uvedenou v § 343 odst. 3 FamFG.
- 25 Podle předkládajícího soudu není jasné, zda měl unijní normotvůrce v úmyslu prostřednictvím ustanovení kapitoly II nařízení č. 650/2012 vyčerpávajícím způsobem upravit mezinárodní příslušnost pro vydávání vnitrostátních dědických osvědčení, stejně jako to učinil v případě evropského dědického osvědčení prostřednictvím čl. 64 odst. 1 uvedeného nařízení.
- 26 Předkládající soud je toho názoru, že pokud by bylo třeba mít za to, že mezinárodní příslušnost pro vydávání evropského dědického osvědčení je již upravena ustanoveními kapitoly II nařízení č. 650/2012, bylo by zbytečné, aby uvedený normotvůrce v tomto ohledu přijímal zvláštní ustanovení, a sice čl. 64 odst. 1 uvedeného ustanovení. Uvedený soud se domnívá, že pokud by uvedený zákonodárce měl v úmyslu upravit mezinárodní příslušnost pro vydávání vnitrostátních dědických osvědčení v téže hlavě jako vydávání evropského dědického osvědčení, vložil by do uvedeného nařízení ve vztahu k vnitrostátním osvědčením ustanovení odpovídající *mutatis mutandis* ustanovení čl. 64 odst. 1 uvedeného nařízení.
- 27 Mimoto má předkládající soud za to, že Amtsgericht Schöneberg (obvodní soud pro Schöneberg) nesprávně učinil závěr, že se v projednávané věci uplatní pravidlo uvedené v článku 4 nařízení č. 650/2012. Obecná příslušnost soudů členského státu, na jehož území měl zůstavitel obvyklý pobyt, „rozhodovat o dědictví jako o celku“ ve smyslu uvedeného ustanovení, se totiž týká pouze vydávání soudních rozhodnutí; vnitrostátní dědická osvědčení přitom takovými rozhodnutími nejsou. Posledně uvedená osvědčení jsou totiž vydávána v nesporném řízení a rozhodnutí o vydání takového osvědčení obsahuje pouze skutková zjištění a nemá zakládat překážku věci pravomocně rozsouzené.
- 28 Za těchto podmínek se Kammergericht Berlin (vrchní zemský soud v Berlíně) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Je třeba článek 4 nařízení [č. 650/2012] vykládat v tom smyslu, že na základě tohoto článku se určuje i výlučná mezinárodní příslušnost pro vydávání vnitrostátních dědických osvědčení v členských státech, která nebyla nahrazena evropským dědickým osvědčením (viz čl. 62 odst. 3 nařízení č. 650/2012), takže odchylná ustanovení přijatá vnitrostátním zákonodárcem ohledně mezinárodní příslušnosti pro vydání vnitrostátního dědického osvědčení – jako např. § 105 [FamFG] v Německu – jsou neúčinná pro rozpor s nadřazeným unijním právem?“

K předběžné otázce

- 29 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda článek 4 nařízení č. 650/2012 musí být vykládán v tom smyslu, že brání právní takové úpravě členského státu, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která stanoví, že ačkoli zůstavitel neměl v době smrti obvyklý pobyt v uvedeném státě, jeho soudy zůstávají příslušné pro vydání vnitrostátního dědického osvědčení v rámci dědictví s přeshraničním dopadem, pokud se pozůstalost nachází na území daného členského státu, nebo pokud zůstavitel měl jeho státní příslušnost.

- 30 Úvodem je třeba připomenout, že nařízení č. 650/2012 se podle jeho čl. 1 odst. 1, s ohledem na bod 9 jeho odůvodnění, použije na veškeré občanskoprávní aspekty dědění majetku zůstavitele a nepoužije se na daňové, celní ani správní věci. Článek 1 odst. 2 uvedeného nařízení vyjmenovává otázky, které jsou vyloučeny z působnosti uvedeného nařízení, mezi nimiž nejsou uvedena ani vnitrostátní dědická osvědčení, ani s nimi spojená řízení.
- 31 Článek 3 odst. 1 písm. a) nařízení č. 650/2012 uvádí, že pojem „dědění“ zahrnuje „jakoukoli formu přechodu majetku, práv a závazků z důvodu smrti, ať již se jedná o přechod jako projev vůle v pořízení pro případ smrti, nebo o přechod na základě dědění ze zákona“.
- 32 Mimoto se uvedené nařízení vztahuje na dědění s přeshraničním dopadem, jak plyne z bodů 7 a 67 jeho odůvodnění. To je případ v projednávané věci, neboť dědictví zahrnuje majetek nacházející se na území několika členských států.
- 33 Konkrétně, pokud jde o otázku, zda článek 4 nařízení č. 650/2012 určuje mezinárodní příslušnost soudů členských států pro vydávání vnitrostátních dědických osvědčení, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora, ustanovení týkající se příslušnosti, které výslovně neodkazuje na právo členských států za účelem vymezení svého smyslu a dosahu, musí být zpravidla vykládáno autonomním a jednotným způsobem v celé Unii, přičemž tento výklad je třeba hledat s přihlédnutím nejen ke znění tohoto ustanovení, ale i ke kontextu ustanovení a k cíli sledovanému dotčenou právní úpravou (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 18. prosince 2014, Sanders a Huber, C-400/13 a C-408/13, EU:C:2014:2461, bod 24, a ze dne 1. března 2018, Mahnkopf, C-558/16, EU:C:2018:138, bod 32).
- 34 Článek 4 nařízení č. 650/2012 podle svého znění stanoví, že příslušné rozhodovat o dědictví jako o celku jsou soudy členského státu, v němž měl zůstavitel obvyklý pobyt v době smrti.
- 35 V tomto ohledu je třeba uvést, že ačkoli nic ve znění uvedeného ustanovení nenaznačuje, že je uplatnění obecného pravidla příslušnosti stanoveného daným článkem vázáno na podmínku existence dědictví v několika členských státech, nic to nemění na tom, že toto pravidlo se zakládá na existenci dědictví s přeshraničním dopadem.
- 36 Mimoto z nadpisu článku 4 nařízení č. 650/2012 plyne, že toto ustanovení upravuje určování obecné příslušnosti soudů členských států, zatímco rozdělení příslušnosti na vnitrostátní úrovni se určuje na základě vnitrostátních pravidel v souladu s článkem 2 uvedeného nařízení.
- 37 Ze znění uvedeného článku 4 plyne, že v něm stanovené pravidlo obecné příslušnosti se týká „dědictví jako celku“, což naznačuje, jak uvedl generální advokát v bodě 67 stanoviska, že se v zásadě vztahuje na všechna dědická řízení odehrávající se před soudy členských států.
- 38 Pokud jde o výklad slova „rozhodovat“, uvedeného v daném ustanovení, je třeba zkoumat, zda unijní zákonodárce zamýšlel odkázat pouze na rozhodnutí přijímaná vnitrostátními soudy v rámci výkonu jejich rozhodovacích soudních funkcí. V projednávané věci, jak bylo připomenuto v bodě 27 tohoto rozsudku, plyne z předkládacího rozhodnutí, že postup vydávání vnitrostátních dědických osvědčení je povahou nesporné řízení a že rozhodnutí týkající se vydání takových osvědčení obsahují pouze skutková zjištění a neobsahují součásti, které by mohly zakládat překážku věci pravomocně rozsouzené.
- 39 V tomto ohledu, jak uvedl generální advokát v bodě 64 stanoviska, pojem „soud“ ve smyslu článku 4 nařízení č. 650/2012, jak je definován v čl. 3 odst. 2 uvedeného nařízení, neposkytuje informace ohledně působnosti slova „rozhodnout“.

- 40 Je tedy třeba konstatovat, že znění článku 4 nařízení č. 650/2012 neumožňuje samo o sobě určit, zda sporná či nesporná povaha řízení ovlivňuje použitelnost pravidla příslušnosti stanoveného daným ustanovením a zda je třeba slovem „rozhodnout“ ve smyslu uvedeného ustanovení rozumět přijetí rozhodnutí čistě soudní povahy. Doslovný výklad daného ustanovení tedy nepřináší odpověď na otázku, zda je třeba mít za to, že postup vydání vnitrostátního dědického osvědčení, jako je postup dotčený v původním řízení, spadá pod článek 4.
- 41 Pokud jde o analýzu kontextu uvedeného ustanovení, z článku 13 nařízení č. 650/2012 plyne, že kromě soudu příslušného k rozhodování o dědictví na základě uvedeného nařízení, jsou soudy příslušnými k přijetí takových prohlášení i soudy členského státu, kde má obvyklý pobyt osoba, jež podle práva rozhodného pro dědění může před soudem učinit prohlášení týkající se přijetí či odmítnutí dědictví, odkazu či povinného podílu nebo prohlášení za účelem omezení odpovědnosti takové osoby, pokud jde o závazky pozůstalosti.
- 42 Uvedený článek 13, ve spojení s bodem 32 odůvodnění nařízení č. 650/2012, směřuje ke zjednodušení kroků dědiců a odkazovníků prostřednictvím odchylky od pravidel příslušnosti stanovených v člancích 4 až 11 uvedeného nařízení. V důsledku toho jsou soudy příslušné rozhodovat o dědictví jako o celku podle článku 4 uvedeného nařízení v zásadě příslušné přijmout prohlášení týkající se dědictví. Z toho plyne, že pravidlo příslušnosti uvedené v daném článku 4 se týká rovněž řízení, která nevedou k přijetí soudního rozhodnutí.
- 43 Tento výklad je potvrzen bodem 59 odůvodnění nařízení č. 650/2012, z něhož plyne, že jeho ustanovení se uplatní nezávisle na skutečnosti, zda byla rozhodnutí týkající se dědictví s přeshraničním dopadem vydána v rámci sporného či nesporného řízení.
- 44 Článek 4 nařízení č. 650/2012 tedy určuje mezinárodní příslušnost soudů členských států v řízeních o opatřeních vztahujících se na dědictví jako celek, jako jsou zejména vydání vnitrostátních dědických osvědčení, nezávisle na sporné či nesporné povaze uvedených řízení.
- 45 Tento výklad není vyvrácen článkem 64 nařízení č. 650/2012, který stanoví, že evropské dědické osvědčení se vydává ve členském státě, jehož soudy jsou příslušné na základě článků 4, 7, 10 a 11 uvedeného nařízení.
- 46 Jak uvedl generální advokát v bodě 90 stanoviska, evropské dědické osvědčení, zavedené nařízením č. 650/2012, má autonomní právní režim zavedený ustanoveními kapitoly VI uvedeného nařízení. V tomto kontextu je cílem článku 64 uvedeného nařízení stanovit, že pravomoc vydat takové dědické osvědčení mají jak soudy, tak i některé jiné orgány, přičemž prostřednictvím odkazu na pravidla příslušnosti obsažená v člancích 4, 7, 10 a 11 téhož nařízení upřesňuje, ve kterém členském státě má k vydání dojít.
- 47 Mimoto je třeba uvést, že podle čl. 62 odst. 2 a 3 nařízení č. 650/2012, není použití evropského dědického osvědčení povinné a uvedené osvědčení nenahrazuje dokumenty používané v členských státech pro obdobné účely, jako například vnitrostátní dědická osvědčení.
- 48 Za těchto podmínek článek 64 nařízení č. 650/2012 nemůže být vykládán v tom smyslu, že vnitrostátní dědická osvědčení jsou vyloučena z působnosti pravidla příslušnosti obsaženého v článku 4 uvedeného nařízení.
- 49 Pokud jde o cíle sledované nařízením č. 650/2012, z bodů 7 a 8 jeho odůvodnění plyne, že mají zejména pomoci dědicům, odkazovníkům a dalším osobám zůstaviteli blízkým, jakož i věřitelům, při uplatňování svých nároků v kontextu dědictví s přeshraničním dopadem, jakož i umožnit občanům Unie připravit své dědictví.

- 50 Z téhož hlediska bod 27 odůvodnění nařízení č. 650/2012 zdůrazňuje, že ustanovení daného nařízení jsou navržena tak, aby zajistila, že orgán projednávající dědictví bude ve většině případů používat své vlastní právo.
- 51 V tomto ohledu čl. 21 odst. 1 nařízení č. 650/2012, týkající se obecného pravidla týkajícího se rozhodného práva, jakož i článek 4 uvedeného nařízení, týkající se obecné příslušnosti soudů členských států, shodně odkazují na kritérium obvyklého pobytu zůstavitele v době smrti.
- 52 Použití vnitrostátního práva za účelem určení obecné příslušnosti soudů členských států pro vydávání vnitrostátních dědických osvědčení by přitom bylo v rozporu s cílem uvedeným v bodě 27 odůvodnění nařízení č. 650/2012, kterým je zajistit soudržnost mezi ustanoveními týkajícími se příslušnosti a ustanoveními týkajícími se práva rozhodného v této oblasti.
- 53 Mimoto na základě obecného cíle uvedeného nařízením, stanoveného v bodě 59 jeho odůvodnění, kterým je vzájemné uznávání rozhodnutí vydaných v členských státech v oblasti dědění, bod 34 uvedeného nařízení zdůrazňuje, že posledně uvedené má předcházet vydávání vzájemně neslučitelných rozhodnutí ve členských státech.
- 54 Tento cíl vychází ze zásady jednoty pozůstalosti, vyjádřené zejména v čl. 23 odst. 1 nařízení č. 650/2012, který uvádí, že právem určeným podle daného nařízení se „řídí dědictví jako celek“.
- 55 Na uvedené zásadě jednoty pozůstalosti se zakládá rovněž pravidlo zavedené v článku 4 nařízení č. 650/2012 v rozsahu, v němž i daný článek stanoví, že dané pravidlo určuje příslušnost soudů členských rozhodovat „o dědictví jako o celku“.
- 56 Jak připomněl generální advokát v bodech 109 a 110 stanoviska, Soudní dvůr již rozhodl, že výklad ustanovení nařízení č. 650/2012 vedoucí ke štěpení dědictví je neslučitelný s cíli uvedeného nařízení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. října 2017, Kubicka, C-218/16, EU:C:2017:755, bod 57). Jedním z daných cílů totiž je zavedení jednotného režimu použitelného na dědictví s přeshraničním dopadem, jehož dosažení předpokládá harmonizaci pravidel týkajících se mezinárodní příslušnosti soudů členských států v rámci sporných i nesporných řízení.
- 57 Výklad článku 4 uvedeného nařízení, podle kterého uvedené ustanovení určuje mezinárodní příslušnost soudů členských států ohledně řízení o vydání vnitrostátních dědických osvědčení, směřuje v zájmu řádného výkonu spravedlnosti v rámci Unie k dosažení daného cíle, neboť omezuje riziko souběžných řízení před soudy různých členských států a z toho plynoucích možných rozporů.
- 58 Naopak dosažení cílů sledovaných nařízením č. 650/2012 by bylo ohroženo, pokud by v situaci, jako je situace dotčená v původním řízení, ustanovení kapitoly II uvedeného nařízení, a zejména jeho článku 4, měla být vykládána v tom smyslu, že neurčují mezinárodní příslušnost soudů členských států týkající se řízení o vydání vnitrostátních dědických osvědčení.
- 59 Z výše uvedeného plyne, že článek 4 nařízení č. 650/2012 musí být vykládán v tom smyslu, že brání takové právní úpravě členského státu, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která stanoví, že ačkoli zůstavitel neměl v době smrti obvyklý pobyt v uvedeném státě, jeho soudy zůstávají příslušné pro vydání vnitrostátního dědického osvědčení v rámci dědictví s přeshraničním dopadem, pokud se pozůstalost nachází na území daného členského státu nebo pokud zůstavitel měl jeho státní příslušnost.

K nákladům řízení

- 60 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

Článek 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení, musí být vykládán v tom smyslu, že brání takové právní úpravě členského státu, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která stanoví, že ačkoli zůstavitel neměl v době smrti obvyklý pobyt v uvedeném státě, jeho soudy zůstávají příslušné pro vydání vnitrostátního dědického osvědčení v rámci dědictví s přeshraničním dopadem, pokud se pozůstalost nachází na území daného členského státu nebo pokud zůstavitel měl jeho státní příslušnost.

Podpisy.